

Päiväys: 18.3.2016

Edellinen päiväys: -

1. AINEEN TAI SEOKSEN JA YHTIÖN TAI YRITYKSEN TUNNISTETIEDOT**1.1. Tuotetunniste**

Kauppanimi

Löylytuoksu Pipari 500 ml

Tunnuskoodi

-

Reach-rekisteröintinumero

-

1.2. Aineen tai seoksen merkitykselliset tunnistetut käytöt ja käytöt, joita ei suositella**Käyttötarkoitus**

Löylytuoksu löylynheittoon. Tuote sisältää denaturoitua etanolia.

Toimialakoodi

205 Muiden kemiallisten tuotteiden valmistus

Käyttötarkoituskoodi

55 Muut kemikaalit

Kemikaalia voidaan käyttää yleiseen kulutukseen**Kemikaalia käytetään vain yleiseen kulutukseen****1.3. Käyttöturvallisuustiedotteen toimittajan tiedot****Valmistaja, maahantuoja, muu toiminnanharjoittaja**

Emendo Oy

Katuosoite

Kauppapuistikko 7

Postinumero ja -toimipaikka

65100 Vaasa

Postilokero**Postinumero ja -toimipaikka****Puhelin**

020 8361 680

Telefax

020 836 1681

Sähköpostiosoite

timi.finne@emendo.fi

Y-tunnus

0183192-2

1.4. Hätäpuhelinnumero

09-471977 tai 09-4711

Myrkytystietokeskus, PL 790 (Tukholmankatu 17)

00029 HUS

Yleinen hätänumero **112****2. VAARAN YKSILÖINTI****2.1 Aineen tai seoksen luokitus****1272/2008 (CLP):** Skin Sens. 1 - H317

2.2 Merkinnät
GHS07**Huomiosana** Varoitus**Sisältää** Eteerisiä öljyjä, eugenoli, kanelialdehydi**Vaaralausekkeet.**
H317

Voi aiheuttaa allergisen ihoreaktion.

Turvalausekkeet

P302+P352

JOS KEMIKAALIA JOUTUU IHOLLE: Pese runsaalla vedellä ja saippualla.

P333+P313

Jos ilmenee ihoärsytystä tai ihottumaa: Hakeudu lääkäriin.

P501

Hävitä sisältö/pakkaus paikallisten määräysten mukaisesti.

2.3 Muut vaarat

Ei tiedossa muita vaaroja.

3. KOOSTUMUS JA TIEDOT AINEOSISTA**Vaaraa aiheuttavat aineosat**

CAS/EY-numero ja rekisteröintinumero	Aineosan nimi	Pitoisuus	Luokitus
CAS 64-17-5 EY 200-578-6	Etanoli	1 - 5 %	Flam. Liq. 2 - H225
CAS 8028-48-6 84961-46-6 8000-34-8 8007-70-3 8000-66-6	Eteeristen öljyjen seos, joka sisältää komponentteja: <i>Citrus sinensis</i> <i>Cinnamomum cassia</i> <i>Eugenia caryophyllus</i> <i>Pimpinella anisum</i> <i>Elettaria cardamomum</i>	0 - 2 %	Flam. Liq. 3 – H226, Asp. Tox. 1 - H304, Skin Irrit. 2 – H315, Eye Irrit. 2 - H319, Skin Sens. 1 - H317, Aquatic Chronic 2 - H411
Allergeenit eteerisistä öljyistä:			
CAS 78-70-6	Linaloli	0 – 1,3 %	Skin Irrit. 2 H315; Eye Irrit. 2 H319
CAS 97-53-0	Eugenoli	0 – 0,3 %	Skin Sens. 1 - H317; Eye Irrit. 2 H319
CAS 104-55-2	Kanelialdehydi	0 – 0,3 %	Skin Sens. 1 - H317; Skin Irrit. 2 – H315, Eye Irrit. 2 - H319

Tuotteen/seoksen sisältämä etanoli on denaturoitu denatoniumbentsoaatilla (CAS: 3734-33-6) 0,0025 p-% / etanolia 94,0 p-% / vettä n. 6,0 p-% (vähintään 2 g/100 l etyylialkoholia).

Vaaralausekkeet: ks. kohta 16.

4. ENSIAPUTOIMENPITEET**4.1. Ensiaputoimenpiteiden kuvaus**

Yleisohje: Siirrä altistunut henkilö välittömästi vaara-alueelta. Epäselvissä tapauksissa tai oireiden jatkuessa ota yhteys lääkäriin tai myrkytystietokeskukseen.

Hengitys: Siirrä altistunut henkilö raittiseen ilmaan ja pidä levossa. Jos henkilö on tajuton, varmista että hengitystiet ovat vapaat. Jos hengitys pysähtyy tai vaikeutuu, anna mahdollisuuksien mukaan happea tai tekohengitystä.

Iho: Pese iho välittömästi runsaalla vedellä ja saippualla ja riisu samalla likaantunut vaatetus ja kengät. Hakeudu välittömästi lääkäriin, mikäli ihottumaa esiintyy tai ihoärsytys jatkuu. Pese likaantunut vaatetus ja kengät ennen uudelleen käyttöä.

Roiskeet silmiin: Huuhtelee välittömästi runsaalla puhtaalla vedellä vähintään 15 minuutin ajan pidellen silmäluomia auki. Poista mahdolliset piilolinssit, jos sen voi tehdä helposti ja jatka huuhtelua. Jatka huuhtelua kunnes silmät ovat ainejäämistä puhtaat. Hakeudu heti lääkäriin, mikäli oireet jatkuvat.

Nieleminen: Ei saa okennuttaa. Älä koskaan anna tajuttomalle mitään suun kautta. Huuhdo suu vedellä ja anna vettä juotavaksi. Mikäli oireita ilmaantuu, ota yhteys lääkäriin.

4.2. Tärkeimmät oireet ja vaikutukset, sekä välittömät että viivästyneet

Hengitys: Ei tiedossa oireita tai haittavaikutuksia.

Iho: Voi aiheuttaa allergisen ihoreaktion. Voi aiheuttaa herkistymistä ihokosketuksessa.

Roiskeet silmiin: Voi aiheuttaa ärsytystä silmissä.

Nieleminen: Voi aiheuttaa pahoinvointia nieltynä.

4.3. Mahdollisesti tarvittavaa välitöntä lääketieteellistä apua ja erityishoitoa koskevat ohjeet

Hoito oireiden mukaan.

5. PALONTORJUNTATOIMENPITEET

5.1. Sammutusaineet

Sammutusaine voidaan valita paloympäristön mukaan.

5.2. Aineesta tai seoksesta johtuvat erityiset vaarat

Kuumennettaessa tai tulipalossa voi vapautua haitallisia tai myrkyllisiä kaasuja (häkä, hiilidioksidi, NOx).

5.3. Palontorjuntaa koskevat ohjeet

Käytä paineilmahengityslaitetta ja kokosuoja-pukua. Estä sammutusvesien pääsy ympäristöön.

6. TOIMENPITEET ONNETTOMUUSPÄÄSTÖISSÄ

6.1. Varotoimenpiteet, henkilönsuojaimet ja menettely hätätilanteessa

Estä asiattomien pääsy vaara-alueelle. Vältä tuotteen iho- ja silmäkosketusta tai höyryjen hengittämistä. Pysäytä vuoto, jos sen voi vaaratta tehdä. Järjestä vuotopaikalle tehokas ilmanvaihto. Puhdistusta suorittavien henkilöiden tulee käyttää suojarusteita (katso kohta 8).

6.2. Ympäristöön kohdistuvat varotoimet

Estä tuotteen pääsy viemäriin, vesistöön tai maaperään. Ilmoita mahdollisesta vahingosta paikalliselle ympäristöviranomaiselle.

6.3. Suojarakenteita ja puhdistusta koskevat menetelmät ja -välineet

Imeytä vuoto inerttiin imeytysaineeseen (kuten vermikuliitti, hiekka tai piimaa) tai pyyhi (pienet vuodot: esim. paperilla tai kankaalla). Kerää imeytysaine merkittyihin, suljettaviin astioihin hävittämistä varten (katso kohta 13). Huuhtelee vuotopaikka runsaalla vedellä. Tuuleta saastunut alue huolellisesti.

6.4. Viittaukset muihin kohtiin

Ohjeet turvallisesta käsittelystä kohdassa 7.

Ohjeet suojarusteista kohdassa 8.

Ohjeet jätteiden käsittelystä kohdassa 13.

7. KÄSITTELY JA VARASTOINTI

7.1. Turvallisen käsittelyn edellyttämät toimenpiteet

Noudata kemikaalien käsittelyssä tavanomaisia varotoimia ja hyvää työhygieniaa. Varo vuotoja sekä tuotteen iho- ja silmäkosketusta ja höyryjen hengittämistä. Syöminen, juominen ja tupakointi kielletty tuotetta käsiteltäessä ja sen läheisyydessä. Kädet pestävä ennen taukoja ja työn päättyessä.

7.2. Turvallisen varastoinnin edellyttämät olosuhteet, mukaan luettuina yhteensopimattomuudet

Varastoi huolellisesti suljettuna alkuperäispakkauksessaan kuivassa, viileässä tilassa, jossa on hyvä ilmanvaihto. Pidettävä erillään elintarvikkeista. Pidettävä lasten ulottumattomissa.

Yhteensopimattomat materiaalit kts. kohta 10.5.

7.3. Erityinen loppukäyttö

Ei ilmoitettu.

8. ALTISTUMISEN EHKÄISEMINEN JA HENKILÖNSUOJAIMET

8.1. Valvontaa koskevat muuttajat

8.1.1. HTP-arvot

Etanoli (CAS: 64-17-5): 1000 ppm / 1900 mg/m³ (8 h)
1300 ppm / 2500 mg/m³ (15 min)

- 8.1.2. Muut raja-arvot**
Ei tiedossa.
- 8.1.3. Muissa maissa annettuja raja-arvoja**
Ei tiedossa.
- 8.1.4. DNEL**
Etanoli: 950 mg/m³.
- 8.1.5. PNEC**
Ei tiedossa.

8.2. Altistumisen ehkäiseminen

- 8.2.1. Tekniset torjuntatoimenpiteet**
Huolehdi riittävästä ilmanvaihdosta.
- 8.2.2. Henkilökohtaiset suojatoimenpiteet**
- 8.2.2.1. Hengityksensuojaus**
Normaalisti ei tarpeen.
- 8.2.2.2. Käsien suojaus**
Käytä soveltuvia kemikaalia läpäisemättömiä suojakäsineitä (EN 374), jos on ihokosketuksen vaara. Soveltuvia käsinemateriaaleja ovat esimerkiksi lateksi tai laminoitu muovi/EVOH.
- 8.2.2.3. Silmien tai kasvojen suojaus**
Normaalisti ei tarpeen.
- 8.2.2.4. Ihonsuojaus**
Käytä soveltuvaa suojavaatetusta, mikäli on ihokosketuksen vaara. Pese likaantunut iho runsaalla vedellä ja saippualla. Riisu likaantunut vaatetus ja pese se ennen uudelleenkäyttöä.
- 8.2.3. Ympäristöaltistumisen torjuminen**
Älä päästä tuotetta ympäristöön tai viemäriin.

9. FYSIKAALISET JA KEMIAALLISET OMINAISUUDET

9.1 Fysikaalisia ja kemiallisia perusominaisuuksia koskevat tiedot

Olomuoto	Neste.
Haju	Voimakkaan aromaattinen / luonteenomainen.
Hajukynnys	Ei tiedossa.
pH	Ei tiedossa.
Sulamis- tai jäätymispiste	Ei tiedossa.
Kiehumispiste ja kiehumisalue	Ei tiedossa.
Leimahduspiste	Ei tiedossa.
Haihtumisnopeus	Ei tiedossa.
Syttyvyys (kiinteät aineet, kaasut)	Ei relevantti.
Ylin ja alin syttyvyys- tai räjähdysraja	Ei tiedossa.
Höyrynpaine	Ei tiedossa.
Höyryntiheys	Ei tiedossa.
Suhteellinen tiheys	Ei tiedossa.
Liukoisuus (liukoisuudet)	Sekoittuu veteen. Liukenee etanoliin.
Jakautumiskerroin: n-oktanoli/vesi	Ei tiedossa.
Itsesyttymislämpötila	Ei tiedossa.
Hajoamislämpötila	Ei tiedossa.
Viskositeetti	Ei tiedossa.
Räjähävävyys	Ei luokiteltu räjähtäväksi.
Hapettavuus	Ei luokiteltu hapettavaksi.

- 9.2. Muut tiedot**
Ei ilmoitettu.

10.	STABIILISUUS JA REAKTIIVISUUS
10.1.	Reaktiivisuus Ei reaktiivinen normaaleissa käyttö- ja varastointioiloissa.
10.2.	Kemiallinen stabiilisuus Pysyvä normaaleissa käyttö- ja varastointiolosuhteissa. Katso kohta 7.
10.3.	Vaarallisten reaktioiden mahdollisuus Ei tiedossa vaarallisia reaktioita.
10.4.	Vältettävät olosuhteet Ei tiedossa vältettäviä olosuhteita.
10.5.	Yhteensopimattomat materiaalit Pidettävä erillään vahvoista hapoista, emäksistä, hapettimista ja pelkistimistä.
10.6.	Vaaralliset hajoamistuotteet Kuumennettaessa tai tulipalossa voi vapautua haitallisia tai myrkyllisiä kaasuja (häkä, hiilidioksidi, NOx).
11.	MYRKYLLISYYTEEN LIITTYVÄT TIEDOT
11.1	Tiedot myrkyllisistä vaikutuksista
	Välitön myrkyllisyys Tuotetta ei ole luokiteltu välittömän myrkyllisyyden perusteella. Tästä nimenomaisesta tuotteesta ei ole saatavilla myrkyllisyystietoja. <u>Aineosien tietoja:</u> Etanoli: LD50 = 7060 mg/kg (suun kautta, rotta) Denatoniumbentsoaatti: LD50 = 584-600 mg/kg (suun kautta, rotta) LD50 > 2000 mg/kg (ihon kautta) Ärsyttävyyys ja syövyttävyyys Tuotetta ei ole luokiteltu ärsyttäväksi tai syövyttäväksi. Voi kuitenkin aiheuttaa ärsytystä silmissä. Herkistyminen Voi aiheuttaa allergisen ihoreaktion. Tuotteen toistuva tai pitkäaikainen ihokosketus voi aiheuttaa allergista ihottumaa. Syöpää aiheuttavat, perimää vaurioittavat tai lisääntymiselle vaaralliset vaikutukset Tuotetta ei ole luokiteltu syöpää aiheuttavaksi, perimää vaurioittavaksi tai lisääntymiselle vaaralliseksi. Elinkohtainen myrkyllisyys (kerta- tai toistuva altistuminen) Tuotetta ei ole luokiteltu elinikohtaisen myrkyllisyyden perusteella. Aspiraatiovaara Tuotetta ei ole luokiteltu aspiraatiovaaraa aiheuttavaksi. Muut terveysvaikutuksiin liittyvät tiedot <u>Etanoli:</u> Aineelle altistumisesta voi seurata vaikutuksia ylemmissä hengitysteissä ja keskushermostossa johtaen ärsytykseen, päänsärkyyn, väsymykseen ja keskittymiskyvyn puutteeseen. Pitkäaikainen etanolin käyttö voi aiheuttaa maksakirroosin. Aineelle altistumisen työssä katsotaan aiheuttavan työministeriön päätöksen 1044/91 mukaan vaaraa perimälle, sikiölle tai lisääntymiselle.
12.	TIEDOT VAARALLISUUDESTA YMPÄRISTÖLLE
12.1.	Myrkyllisyys
12.1.1.	Myrkyllisyys vesielioille Tuote on haitallista vesielioille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia. Tästä nimenomaisesta tuotteesta ei ole saatavilla ympäristömyrkyllisyystietoja. <u>Aineosien tietoja:</u> Etanoli: LC50 = 14200 mg/l (kala, 96 h) LC50 = 9300 - 14000 mg/l (vesikirppu (Daphnia magna), 48 h)

LOEC = 65 mg/l (levä)

Denatoniumbentsoaatti:

LC50 > 1000 mg/l (kala, 96 h)

12.1.2. Myrkyllisyys muille eliöille

Tästä tuotteesta ei ole saatavilla muita ympäristömyrkyllisyystietoja.

12.2. Pysyvyys ja hajoavuus

12.2.1. Biologinen hajoavuus

Tuotteesta itsestään ei ole tietoja saatavilla.

Etanoli: Helposti biologisesti hajoava. BOD5 37 - 86 %.

12.2.2. Kemiallinen hajoavuus

Tuotteesta itsestään ei ole tietoja saatavilla.

Etanoli: Hydrolyyttisesti stabiili. T1/2 on n. 4 - 6 vrk ilmassa.

12.3. Biokertyvyys

Tuotteen ei oleteta olevan biokertyvää.

12.4. Liikkuvuus maaperässä

Tuote voi levitä vesistöissä.

Etanoli: Höyrinpaine 5,8 kPa (20 °C). Erittäin haihtuva.

12.5. PBT- ja vPvB-arvioinnin tulokset

Kemikaaliturvallisuusarviointia ei ole tehty tuotteelle.

12.6. Muut haitalliset vaikutukset

Ei tietoja.

13. JÄTTEIDEN KÄSITTELYYN LIITTYVÄT NÄKÖKOHDAT

13.1. Jätteiden käsittelymenetelmät

Tuote on vaarallista jätettä. Ei saa päästää maaperään, vesistöön tai viemäriin. Hävitettävä paikallisten ja kansallisten virallisten määräysten mukaisesti.

Tyhjät yksittäispakkaukset voidaan hävittää kotitalousjätteenä.

14. KULJETUSTIEDOT

14.1. YK-numero

Tuotetta ei ole luokiteltu kuljetuksen suhteen.

14.2. Kuljetuksessa käytettävä virallinen nimi

-

14.3. Kuljetuksen vaaraluokka

-

14.4. Pakkausryhmä

-

14.5. Ympäristövaarat

Tuotetta ei ole luokiteltu ympäristöllä vaaralliseksi.

14.6. Erityiset varotoimet käyttäjälle

Vältettävä tuotteen joutumista iholle, silmiin tai vaatteille ja höyryn/sumun hengittämistä. Tuotetta ei saa päästää viemäriin, vesistöön eikä maaperään.

14.7. Kuljetus irtolastina MARPOL 73/78 –sopimuksen II liitteen ja IBC-säännösten mukaisesti

Ei sovelleta.

15. LAINSÄÄDÄNTÖÄ KOSKEVAT TIEDOT

15.1. Nimenomaisesti ainetta tai seosta koskevat turvallisuus-, terveys- ja ympäristösäännökset tai -lainsäädäntö

Sosiaali- ja terveysministeriön päätös (892/1995) lievästi denaturoidun etanolin valmistamisessa käytettävistä denaturoimisaineista

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus (162/2002) lievästi denaturoidun etanolin valmistamisessa käytettävistä denaturoimisaineista annetun sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen muuttamisesta

15.2. Kemikaaliturvallisuusarviointi

Kemikaaliturvallisuusarviointia ei ole tehty tuotteelle.

16. MUUT TIEDOT

18.3.2016: Laadittu käyttöturvallisuustiedote toimittajan/valmistajan toimittamien tietojen pohjalta.

Lyhenteiden selitykset

DNEL: Derived No-Effect Level: johdettu vaikutukseton altistumistaso

LC50: Lethal concentration: pitoisuus, joka tappaa 50 % koe-eliöistä

LD50: Lethal dose: annos, joka tappaa 50 % koe-eliöistä

LOEC: Lowest observed effect concentration: alhaisin pitoisuus, jolla on havaittu vaikutuksia

Tietolähteet

Toimittajalta/valmistajalta saadut tuotetiedot sekä raaka-aineiden käyttöturvallisuustiedotteet.

Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimuslaitoksen asetus haitallisiksi tunnetuista pitoisuuksista 268/2014 (HTP-arvot 2014)

Käytetty menetelmä luokituksen arvioinnissa

Ainesosien luokituksiin ja pitoisuuksiin perustuva arviointi.

Luettelo vaaralausekkeista

H225	Helposti syttyvä neste ja höyry.
H226	Syttyvä neste ja höyry.
H304	Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin.
H315	Ärsyttää ihoa.
H317	Voi aiheuttaa allergisen ihoreaktion.
H319	Ärsyttää voimakkaasti silmiä.
H411	Myrkyllistä vesieliöille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia.

Työntekijöiden koulutus

Tutustuttava käyttöturvallisuustiedotteeseen.